

Psychologia rozwoju człowieka

Rozwój procesów poznawczych

1. PROCESY POZNAWCZE: czynności psych, które służą człowiekowi do uzyskania orientacji w otoczeniu; dzięki nim zdobywamy informacje i budujemy swoją wiedzę o świecie zewnętrznym i o nas samych.

Podstawowe rodzaje procesów poznawczych:

- odbieranie wrażeń
- spostrzeganie i uwaga
- myślenie
- procesy pamięci

2. INTELIGENCJA - ogólna zdolność do adaptacji

3. Rozwój myślenia:

- ▶ SPOSTRZEŻENIA:
 - myślenie sensoryczno-motoryczne,
 - główne osiągnięcie – intencjonalność
 - główny sposób poznawania – czynne eksperymentowanie
- ▶ WYOBRAŻENIA:
 - myślenie staje się czynnością zinterioryzowaną;
 - główne ograniczenie: odzwierciedlenie jednostkowych, konkretnych bodźców
- ▶ POJĘCIA:
 - w toku socjalizacji i nauki języka – obiektywizacja pojęć;
 - operacje pozwalają wyjść poza to, co obserwowane;
 - wzrost autonomii myślenia, które prowadzi do obiektywizacji poznania

4. Tezy Piageta dotycząca rozwoju człowieka:

- rozwój jest adaptacją do środowiska
- czynności biologiczne są aktami adaptacji do środowiska i pomagają organizować to środowisko
- czynności intelektualne pełnią tę samą funkcję – są aktami adaptacji
- czynność intelektualna nie jest oddzielna od funkcjonowania całego organizmu

ASYMILACJA – nowe treści włączone do starych schematów, np. krowa = duży pies

AKOMODACJA – modyfikacja istniejącego schematu (wykształcenie nowego)

RÓWNOWAŻENIE – równowaga m/y procesami asymilacji i akomodacji

schematy rozwijają się w podlegających równoważeniu procesach asymilacji i akomodacji

Co jest jednak siłą napędową owych modyfikacji?

AKTYWNOŚĆ WŁASNA

- ▶ rozwój poznawczy jest procesem następujących po sobie jakościowych zmian struktur poznawczych (schematów), przy czym każda zmiana wynika z poprzedniego stanu rozwoju

- I Stadium sensomotoryczne
- II St. myślenia przedoperacyjnego
- III St. operacji konkretnych
- IV St. operacji formalnych

5. Odbieranie wrażeń

WRAŻENIE = odzwierciedlenie pojedynczej cechy bodźca działającego na układ nerwowy człowieka

- Eksteroreceptory - receptory służące do odbioru wrażeń zewnętrznych (wzrokowe, słuchowe, smakowe, skórne)
 - Interoreceptory – odbierają wrażenia z wnętrza organizmu
- związane z wykonywanymi ruchami (prioprioreceptory)
- stanem narządów wewnętrznych (wisceroreceptory)
- ▶ próg czułości – najmniejsza różnica wielkości między bodźcami tego samego rodzaju, która wystarcza do ich rozróżnienia

Procesy rozwojowe: pojedyncze wrażenia

- Wzrost wrażliwości zmysłowej,
- Wzrost czułości w spostrzeganiu,
- Wzrost aktywności

6. Spostrzeganie

Procesy rozwojowe: bodźce złożone

1. Doskonalenie się analizy spostrzeżeniowej
2. Doskonalenie się syntezy spostrzeżeniowej
3. Wzrost dowolności procesu spostrzegania

7. Pamięć

- ▶ Zapamiętywanie – zapisywanie odbieranych informacji w doświadczeniu, może być mimowolne lub dowolne
- ▶ Przechowywanie – proces, w toku kt magazynuje się zapamiętany materiał, zarazem podlega on pewnym zmianom – utrwala się, organizuje, syntetyzuje, przekształca
- ▶ Przypominanie – proces aktualizacji śladów pamięciowych, wydobywanie z magazynu pamięci przechowywanych w nim informacji

Podstawowe procesy rozwoju pamięci:

- ▶ Rozwój zapamiętywania dowolnego
- ▶ Rozwój logicznego myślenia